

Det Norske Travselskaps Appellkomité

Den 9. juni 2016 var Appellkomitéens medlemmer:

Lars Borge-Andersen (leder)

Bjørn Steinar Moe

Bjørn Vethe,

samlet til møte i Hestesportens Hus, Oslo,

til behandling av Appellkomitéens sak 1/2015;

Ankende part: Bo Westergaard

Prosessfullmektig: Advokat Gunnar-Martin Kjenner

Ankemotpart: Det Norske Travselskap

Prosessfullmektig: Advokat Gunnar Kaspersen

Til stede: Bare Appellkomitéens medlemmer.

Etter rådslagning og stemmegivning i enerom, ble det truffet slik

avgjørelse:

29. april 2015 ble det tatt dopingprøver av 10 hester på stallen til travtrener Bo Westergaard. Resultat av analysen av prøvene (A-prøvene) kom omtrent en måned senere; 29. mai forelå positiv prøve for én hest, og 11. juni forelå positive prøver for ytterligere tre, idet alle fire viste innhold av dimetylsulfoxid (DMSO). Saken ble utredet av Utvalg for utredning av dopingsaker (UUD) som konkluderte 22. juni 2015, etter to besøk i stallen og samtaler med de involverte (henholdsvis 5. og 12. juni). Resultatet av B-prøvene forelå 17. juni, og var i samsvar med A-prøvene.

I ekspedisjon av 4. juli 2015 innga Skandinavisk Dopingkomite anmeldelse av Bo Westergaard til DNTs Domskomite, som i brev av 9. juli ga ham frist for tilsvar.

Med advokat Kjenner som prosessfullmektig ga Bo Westergaard tilsvar i prosesskrift av 15. august 2015. I tillegg til anførsler i forbindelse med selve det anmeldte forhold, gjorde han blant annet gjeldende at det ikke var dokumentert at DNTs dopingreglement var gyldig vedtatt. Videre at SDK ikke hadde anmelderkompetanse, idet § 12-3 i DNTs lov måtte forstås slik at SDK bare har innstillende myndighet og

at det også i dopingsaker er slik at bare styret i DNT kan beslutte å oversende en sak til Domskomiteén. Dessuten fremholdt han at det forelå inhabilitet hos medlemmer av UUD og SDK, slik at anmeldelsen også av denne grunn ikke var gyldig. Etter en del prosesskriftveksling var partene og Domskomiteén enige om at disse formelle innsigelsene mot sakens fremme burde avgjøres særskilt, før realiteten ble tatt under behandling.

Et saksforberedende møte, med muntlige forhandlinger, ble holdt 23. september 2015, og 14. oktober ble truffet avgjørelse (kalt kjennelse) med slik konklusjon:

1. Anmeldtes innsigelser mot SDKs anmelderkompetanse tas ikke til følge.
2. Anmeldtes innsigelser mot Dopingreglementets gyldighet tas ikke til følge.
3. Anmeldtes innsigelser om at Wangen, Ranheim og Westergren må kjennes inhabile tas ikke til følge.

Avgjørelsen ble rettidig påanket av Bo Westergaard den 28. oktober 2015, med advokat Kjenner som prosessfullmektig. I anken er Det Norske Travselsskap angitt som ankemotpart. Advokat Kaspersen innga rettidig anketilsvar 7. desember. Her er SDK v/ Det Norske Travselsskap angitt som ankemotpart, og partene har senere holdt fast ved disse forskjellige angivelser av hvem som er ankemotpart.

Av flere grunner, som Appellkomiteén nå ikke ser grunn til å gjøre nærmere rede for, har ankebehandlingen trukket i langdrag, senest fordi Appellkomiteéns daværende leder frasa seg gjenvalg på DNTs generalforsamling 23. april, og det nye medlem som ble valgt i hans sted, var forhindret fra å delta i de ankeforhandlinger som var berammet til 26. april, slik at også dette møtet måtte omberammes.

Under ankeforberedelsen ble to av inhabilitetsinnsigelsene trukket i den ankende parts prosesskrift av 6. april, og i e-post av 21. april fra advokat Kjenner ble også den siste inhabilitetsinnsigelsen frafalt.

Ankeforhandling ble holdt i går, 8. juni.

For den ankende part er i hovedtrekk gjort gjeldende at den foreliggende anmeldelsen av Westergaard ikke er foretatt av noe organ som har lovlige myndighet, og at han derfor ikke kan dømmes. Dette er for det første basert på at etter § 7, annet ledd, i Landbruks- og matdepartementets Forskrift om forbud mot doping av hest, som gir grunnlag for DNTs dopingreglement, skal endringer i dopingreglementet "legges fram for Mattilsynet". Men DNT har ikke kunnet dokumentere at Dopingreglement 2014, som ble vedtatt av styret i desember 2013, eller Dopingreglement 2015, som ble vedtatt av styret i desember 2014, og som begge i § 14 (2) og i § 22 gir hjemmel for at styret kan delegere påtalekompetansen til et "samarbeidende organ", er blitt forelagt Mattilsynet. Disse dopingreglementene er derfor ikke trådt i kraft, og det tidligere dopingreglementet ga ingen slik delegasjonshjemmel. Styrevedtaket av 13. februar 2015 om at beslutninger om anmeldelse i saker som angår dopingreglementet overdras til Skandinavisk Dopingkomité, hadde derfor ikke hjemmel i noe gjeldende dopingreglement.

For det annet gjøres gjeldende at endringen av DNTs lov § 12-3 i 2014, med tilføyelse av 3. og 4. punktum i tredje ledd, ikke gjør unntak fra hovedregelen i § 12-3, nemlig at det bare er styret som kan beslutte å oversende en anmeldelse til Domskomitéen. Bestemmelsen må forstås slik at den bare gir hjemmel for å benytte et organ som SDK som rådgivende for styret. En annen fortolkning gir ikke sammenheng i reglene, idet bestemmelsen i § 11-6 om styrets adgang til å reagere med påtalenlatelse, ikke er endret, men vil bli innholdsløs dersom styret ikke skal avgjøre påtalespørsmålet.

Subsidiært - for det tilfelle at lov og reglement likevel ga hjemmel for delegasjon - gjøres for det tredje gjeldende at det er slike mangler ved gjennomføringen av den besluttede overdragelsen av anmelderkompetansen til SDK at den ikke kan ha rettsvirkning. Det foreligger intet stiftelsesdokument, vedtekter eller lignende for SDK, og heller ikke noe annet skriftlig om blant annet sammensetningen og oppnevning av medlemmer, finansiering, ledelse, saksbehandlingsregler (herunder avstemningsregler) og spørsmålet om SDK skal opptre som part i saker for Domskomitéen og Appellkomitéen. Etter dopingreglementet § 22 kan styret i DNT "inngå avtale" om overføring av påtalekompetansen, men noen slik avtale er ikke dokumentert, og det er ikke engang dokumentert at styrevedtaket av 13. februar 2015 er sendt SDK. Den mangelfulle etableringen av SDK må dessuten innebære at SDK er uten rettslig handleevne, og ikke kan inngi noen anmeldelse. Den foreliggende anmeldelsen av 4. juli 2015 viser da heller ikke, hverken ved brevpapir, overskrift eller underskrift, at den er inngitt av SDK, men kommer tilsynelatende fra fire enkeltpersoner.

Når det ikke foreligger noen anmeldelse fra kompetent organ, kan Bo Westergaard ikke dømmes, men må frifinnes, eller eventuelt saken mot ham avvises. Siden appellkomitéen av eget tiltak må velge det riktige alternativ, har den ankende part ikke sett grunn til å endre den tidligere påstand på dette punkt, og det er nedlagt slik endelig påstand:

Bo Westergaard frifinnes.

For ankemotparten er i korte trekk anført at det iallfall ikke er avgjørende mangler ved hjemmelen i Dopingreglementet og i DNTs lov for delegasjon til SDK, eller ved opprettelsen av SDK og gjennomføringen av delegasjonen til SDK.

Etter det resultat Ankeutvalget er kommet til, ser vi ikke grunn til noe nærmere referat av ankemotpartens anførsler.

For ankemotparten er nedlagt slik endelig påstand:

1. Anken tas ikke til følge.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.

Appellkomitéen bemerker:

Innledningsvis vil vi påpeke at det synes tvilsomt om saksbehandlingsbestemmelsene i DNTs lov (§ 12-4) overhodet gir adgang til en slik deling av saken som her er foretatt, hvor de innsigelser som var fremsatt mot anmeldelseskompetansen ble gjort til gjenstand for særskilte muntlig forhandlinger, og det ble truffet egen avgjørelse om dem, og hvor denne avgjørelsen deretter ble påanket særskilt, mens behandlingen av sakens realitet ble utsatt i påvente av Appellkomitéens avgjørelse av anken. Saksbehandlingsreglene synes å forutsette at det i en sak bare skal treffes én avgjørelse som kan påankes, slik at hvis det er innsigelser mot at saken fremmes, må det forhandles om dem sammen med realiteten i saken, og bare dersom de formelle innsigelsene tas til følge, blir det aktuelt å begrense avgjørelsen bare til dem. I den foreliggende saken synes imidlertid partene å ha vært enige om at den foretatte oppdeling ville være prosessøkonomisk fornuftig. I ettertid er det lett å være uenig, men under enhver omstendighet kan det nå ikke være snakk om å oppheve Domskomitéens avgjørelse på det grunnlag at det ikke var adgang til den foretatte oppdeling av saken. Appellkomitéen går derfor ikke nærmere inn på dette spørsmålet.

Videre bemerkes at det nå tydeligvis råder en uheldig uklarhet om hvem som er part på anmeldersiden i dopingsaker. Etter dopingreglementet § 22, om delegasjon av påtalekompetanse, innebærer overføring av påtalekompetansen at det samarbeidende organ gis adgang til å fatte påtalemessige avgjørelser, "herunder adgang til å opptre som part i dopingsaker", men det fremstår som uklart om dette innebærer at organet - nå i tilfelle SDK - uten videre blir part i stedet for DNT, eller om det er en "adgang" som organet i det enkelte tilfellet kan velge om det vil benytte. I Domskomitéens avgjørelse er som saksøker angitt "Det Norske Travelskap v/ Skandinavisk Dopingkomité" (altså motsatt av hva ankemotpartens prosessfullmektig nå har angitt). I utgangspunktet må det være opp til den ankende part å velge hvem som gjøres til ankemotpart - med de konsekvenser dette kan få for sakens behandling. Siden utfallet av ankesaken i dette tilfellet medfører at betegnelsen av ankemotparten ikke spiller noen praktisk rolle, har Appellkomitéen valgt å holde seg til den betegnelse den ankende part har brukt, uten å bruke tid på noen nærmere vurdering av hva som egentlig er riktig.

Alle innsigelsene fra den ankende parts side gjelder den rettslige gyldighet av SDKs anmeldelse, og dermed spørsmålet om det overhodet foreligger noen lovlig reist dopingsak mot Bo Westergaard. Dette gjelder også innsigelsen mot dopingreglementets gyldighet, idet det også her er spørsmål om gyldigheten av bestemmelsene om delegasjon av påtalekompetansen. Etter vanlig terminologi innebærer dette at den foreliggende sak for Appellkomitéen gjelder spørsmål om avvísning av selve saken; ikke om frifinnelse.

Når det gjelder forståelsen av § 12-3 i DNTs lov, bemerkes:

Bestemmelsen, som står i kapitlet om saksbehandlingsbestemmelser, lyder slik:

§ 12-3 Anmeldelse

- (1) Organisasjonsledd kan anmelde brudd på straffebestemmelsene i Kapittel 11.
- (2) Anmeldelse fra travlag gjeldende brudd på DNTs lov sendes overordnet travforbund til behandling og videresendes styret i DNT snarest for godkjenning. Anmeldelsen sendes etter godkjenning av styret i DNT til Domskomitéen.
- (3) Anmeldelse for brudd på DNTs reglement og/eller øvrige bestemmelser videresendes styret i DNT for godkjenning. Anmeldelsen sendes etter godkjenning av styret i DNT til

Domskomitéen. Styret i DNT kan vedta at beslutning om anmeldelse i saker som angår DNTs dopingreglement kan overdras til godkjent påtaleorgan. Sistnevnte kan ha utenlandsk sammensetning.

- (4) Anmeldelsen skal inngis skriftlig til Domskomitéen (§ 7-3) så snart som mulig.

Det er her grunn til å påpeke at "anmeldelse" her betyr noe litt annet enn i ordinære straffesaker, hvor man jo anmelder til politiet, og ikke til retten. Den "anmeldelse" det er snakk om i DNTs lov, tilsvarer snarere en tiltalebeslutning i den ordinære straffeprosess. I forbindelse med "anmeldelse" i dopingsaker har det da også til dels vært brukt uttrykk som påtalekompetanse.

De to siste setningene i tredje ledd ble tilføyd ved lovendring på generalforsamlingen våren 2014, etter at det i Nordisk Travkomité var blitt enighet om opprettelse av et felles skandinavisk påtaleorgan i dopingsaker; Skandinavisk Dopingkomité (SDK).

Etter Appellkomitéens mening er riktignok utgangspunktet i § 12-3 at det bare er styret som kan beslutte å oversende en anmeldelse til domskomiteen. Men etter tilføyelsen i tredje ledd i 2014 kan bestemmelsen etter ordlyden vanskelig forståes på annen måte enn at i dopingsaker gjøres det unntak; her kan kompetansen til å beslutte anmeldelse overdras til "godkjent påtaleorgan", og styret kommer ikke inn i bildet.

Det er heller ingen tvil om at en slik forståelse av bestemmelsen er i samsvar med hva som var begrunnelsen for lovendringen i 2014, og det stemmer også med hvordan bestemmelsen senere er praktisert.

Forholdet til bestemmelsen om påtaleunntatelse i § 11-6 synes å være det eneste som i noen grad kan peke i annen retning. Formell påtaleunntatelse innebærer at man unntater påtale ("anmeldelse" etter § 12-3) til tross for at både de objektive og de subjektive vilkår for straff anses bevist. (Den som mener seg uskyldig, behøver derfor ikke akseptere en påtaleunntatelse, men kan selv bringe saken inn for domskomiteen, i håp om frifinnelse.) Etter § 11-6 er det bare styret som kan beslutte påtaleunntatelse, og dermed blir det umulig å gi påtaleunntatelse i dopingsaker, hvis styret ikke lenger har noen rolle i forbindelse med anmeldelsen. Appellkomitéen anser likevel ikke dette som noen tungtveiende innvending mot den forståelsen av § 12-3 (3) som klart følger av ordlyden. Det lar seg formodentlig hevde at det i dopingsaker er lite rom for påtaleunntatelse i egentlig forstand, og at det derfor ikke spiller noen rolle om adgangen til påtaleunntatelse er bortfalt. Men det kan dessuten være spørsmål om overdragelsen av påtalekompetansen i dopingsaker innebærer at også adgangen til å gi påtaleunntatelse er overdratt. Dette er det ikke behov for å ta stilling til nå.

Når det gjelder gyldigheten av dopingreglementet, med dets bestemmelser om adgang til delegasjon av påtalekompetanse, heter det i dopingforskriften § 7 (om arrangørens reglementsplikt) at endringer i dopingreglement "skal legges fram for Mattilsynet". Appellkomitéen finner det noe overraskende at DNT ikke har vært i stand til å dokumentere at reglementene for 2014 og 2015, som innførte bestemmelser om adgang til delegasjon, er blitt forelagt Mattilsynet, men at man bare har vist til at dette skulle etter rutinene gjøres, og er derfor sikkert blitt gjort. Det samme synes å gjelde den faktiske delegasjon som skjedde ved styrevedtaket 13. februar 2015. Men vi kan ikke være enig med den ankende part når det gjøres gjeldende

at dopingreglementet ikke trer i kraft før det er lagt fram for Mattilsynet. Noe slikt sier forskriften ikke. Bakgrunnen for bestemmelsen må være at Mattilsynet skal få mulighet til å ta affære dersom det foretas endringer som Mattilsynet misliker. Noe slikt synes ikke å være aktuelt i det foreliggende tilfellet, og det må legges til grunn at dopingreglementet er gyldig.

Appellkomitéen er videre enig i mye av den ankende parts kritikk av hvordan det er gått fram ved opprettelsen av SDK - eller iallfall manglende fremlagt dokumentasjon av hvordan opprettelsen ble foretatt - samt den uformelle fremgangsmåten ved gjennomføringen av styrevedtaket om overføring av påtalekompetanse til SDK. Men det later til at det iallfall har foreligget muntlig enighet mellom generalsekretærene i de nordiske travorganisasjonene om hvilken oppgave og hvilke medlemmer SDK skulle ha, samt det som ellers var strengt nødvendig for at organet kunne ta fatt på oppgaven. Denne enigheten er styret i DNT tydeligvis gjort kjent med. Appellkomitéen mener derfor at heller ikke disse innvendingene - herunder anførselen om manglende rettslig handleevne for SDK - kan føre fram.

Når det endelig gjelder selve anmeldelsen av 4. juli 2015 fra SDK, er vi også enige med den ankende part i at det er uheldig at det hverken av overskrift eller underskrift fremgår at den er inngitt av SDK, men når innholdet leses oppmerksomt, kan det ikke være tvil om at dette er meningen.

Appellkomitéen kan etter dette ikke se at noen av den ankende parts innvendinger mot Domskomitéens avgjørelse kan føre fram.

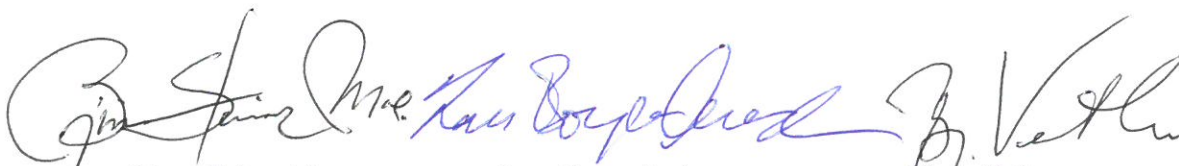
Ankemotparten har nedlagt påstand om at anken ikke tas til følge, men etter DNTs lov § 12-5 (5) bokstav c, skal i tilfelle den påankede avgjørelsen stadfestes. Appellkomitéen mener riktignok at det hadde vært mer korrekt om Domskomitéen hadde konkludert med at de fremsatte innvendingene mot å behandle sakens realitet ikke ble tatt til følge, men ser ikke tilstrekkelig grunn til å formulere ny slutning.

Etter at den ankende part har frafalt sin tidligere påstand om saksomkostninger, foreligger intet omtvistet saksomkostningsspørsmål.

Ved sakens videre behandling forutsetter vi at eventuelle ytterligere innvendinger av formell art ikke avgjøres særskilt, med mindre de tas til følge og medfører avvising av saken, eller frifinnelse.

Slutning:

Domskomitéens avgjørelse stadfestes.

Bjørn Steinar Moe Lars Borge-Andersen Bjørn Vethe